

Podstawy terapii systemowej

Fundamentals of systemic therapy

Program studiów dla przedmiotu obowiązujący od cyklu kształcenia	2024/2025
Kierunek studiów	Psychologia
Rok i semestr studiów	Rok V/ Semestr X
Poziom kształcenia	Jednolite studia magisterskie
Profil kształcenia na kierunku	Ogólnoakademicki
Moduł kształcenia dla przedmiotu	Specjalnościowy
Nazwa specjalizacji (jeśli przedmiot specjalizacyjny)	Psychologia dzieci i młodzieży
Status przedmiotu	Do wyboru

Forma zajęć	Liczba godzin		ECTS	Forma zaliczenia	Waga
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne			
Wykład	30	16	4	Egzamin	100%
Razem za zajęcia dydaktyczne	30	16			
Praca własna studenta	40	54			
Ogółem	100	100			

Cele kształcenia dla przedmiotu

1.	Zapoznanie studentów z teorią systemową w kontekście psychoterapii rodzin, zarówno w perspektywie historycznej jak i współczesnej.
2.	Zapoznanie studentów w pogłębionym stopniu z modelami i strategiami terapii systemowej najczęściej występujących problemów w rodzinach i zaburzeń psychicznych w kontekście rodzinnym.
3.	Szczegółowa prezentacja danych empirycznych na temat skuteczności terapii systemowej w leczeniu zaburzeń psychicznych.

Efekty uczenia się

WIEDZA			
L.p.	Efekty przedmiotowe (Student zna i rozumie)	Odniesienie do efektów kierunkowych	Metody weryfikacji efektów uczenia się
W1	Student zna i rozumie teorię systemową w odniesieniu do psychoterapii rodzin, podstawowe koncepcje i konstrukty opisujące funkcjonowanie rodziny w ramach terapii systemowej oraz formy i modalności terapii rodzinnej bazujące na teorii systemowej.	PS_WG07_Mgr	Egzamin pisemny – pytania zamknięte.
W2	Student zna i rozumie konceptualizacje najczęściej występujących problemów behawioralnych i emocjonalnych oraz zaburzeń psychicznych przez pryzmat teorii systemowej.	PS_WG07_Mgr PS_WG11_Mgr	Egzamin pisemny – pytania zamknięte i otwarte (z zakresu interpretacji).
W3	Student zna i rozumie charakterystyczne interwencje i postawy terapeutyczne w terapii systemowej rodzin oraz zasady etycznej pracy terapeuty rodzin.	PS_WG11_Mgr	Egzamin pisemny – pytania zamknięte.

UMIĘJĘTNOŚCI			
L.p.	Efekty przedmiotowe (Student potrafi)	Odniesienie do efektów kierunkowych	Metody weryfikacji efektów uczenia się
U1	Student potrafi identyfikować źródła trafnej i rzetelnej wiedzy na temat terapii systemowej rodzin oraz wykorzystywać je w samodzielnym rozwoju profesjonalnym.	PS_UU01_Mgr	Egzamin pisemny – pytania otwarte (z zakresu rozwiązywania problemów).
U2	Student potrafi wykorzystywać paradygmat teorii systemowej do oceny i diagnozy funkcjonowania rodzin oraz planowania celów i interwencji terapeutycznych, również w kontekście współpracy w ramach interdyscyplinarnego zespołu wsparcia.	PS_UU01_Mgr	Egzamin pisemny – pytania otwarte (z zakresu rozwiązywania problemów, interpretacji).
U3	Student potrafi interpretować i wykorzystywać w praktyce konceptualizacje przypadku funkcjonowania rodzin z perspektywy teorii systemowej w praktyce psychologicznej w zróżnicowanych kontekstach.	PS_UU01_Mgr	Egzamin pisemny – pytania otwarte (z zakresu rozwiązywania problemów, interpretacji).

KOMPETENCJE SPOŁECZNE

L.p.	Efekty przedmiotowe (Student jest gotów do)	Odniesienie do efektów kierunkowych	Metody weryfikacji efektów uczenia się
K1	Student jest gotów do wdrażania zasad praktyki psychologicznej opartej na dowodach naukowych w kontekście terapii systemowej rodzin.	PS_KK02_Mgr	Aktywność na zajęciach (dyskusja, debata, pytania i odpowiedzi).
K2	Student jest gotów do wykorzystania wiedzy na temat modalności i zastosowań terapii systemowej w samodzielnym planowaniu własnego rozwoju profesjonalnego.	PS_KR03_Mgr	Aktywność na zajęciach (dyskusja, debata, pytania i odpowiedzi).
K3	Student jest gotów do przestrzegania zasad etyki zawodu psychologa w praktyce psychologicznej z rodzinami w zróżnicowanych kontekstach.	PS_KR04_Mgr	Aktywność na zajęciach (dyskusja, debata, pytania i odpowiedzi).

Treści kształcenia

L.p.	Treść kształcenia (tematyka zajęć)	Liczba godzin	
		Wykład	
		Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
1.	Ewolucja teorii systemowej w psychologii i psychoterapii. Od cybernetyki do terapii rodzin. Współczesne warianty i modalności systemowej terapii rodzin: terapia skoncentrowana na rozwiązaniach, terapia narracyjna, systemowa terapia zaburzeń odżywiania i schizofrenii. Podejście integratywne.	3	1
2.	Podstawowe pojęcia teorii systemowej. Rodzina i jej cykl życia, systemy otwarte i zamknięte, granice, homeostaza i zmiana, triangulacja, informacje zwrotne, meta-komunikacja.	3	1
3.	Konceptualizacja przypadku w systemowej terapii rodzin. Określanie problemu rodziny i celu terapii. Organizacja pierwszych sesji – kolejność pracy z poszczególnymi członkami rodziny. Psychoedukacja i socjalizacja rodziny do roli klienta terapii systemowej.	3	2
4.	Struktura sesji w systemowej terapii rodzin. Terapia systemowa jako proces identyfikacji i rozwiązywania problemów. Identyfikowanie i omawianie sekwencji w funkcjonowaniu rodziny. Integracja zróżnicowanych perspektyw członków rodziny na sekwencje i problemy.	3	2
5.	Generowanie i wdrażanie rozwiązań w obrębie terapii. Hipotezy, projektowanie eksperymentów zbieranie informacji zwrotnej.	3	1
6.	Protokoły terapii systemowej zaburzeń lękowych, afektywnych i odżywiania się. Cele i fazy terapii. Adaptacja podstawowych pojęć systemowych do pracy ze specyficznymi objawami.	3	2
7.	Terapia systemowa rodzin w kontekście zaburzeń zachowania: zaburzeń eksternalizacyjnych, problemów ze snem, odżywianiem się, wzorcami przywiązania.	3	2
8.	Terapia systemowa rodzin w przypadkach przemocy fizycznej, zaniedbania i nadużycia seksualnego. Przegląd badań na temat charakterystycznych adaptacji i technik.	3	2
9.	Terapia systemowa rodzin w badaniach naukowych I: przegląd badań meta-analitycznych skuteczności w leczeniu zaburzeń psychicznych i problemów rodzinnych. Porównanie relatywnej skuteczności poszczególnych modalności systemowych, porównanie terapii systemowej z innymi psychoterapiami.	3	2
10.	Terapia systemowa rodzin w badaniach naukowych II: rekomendacje międzynarodowych towarzystw terapeutycznych.	3	1
Razem		30	16

Metody kształcenia

Forma zajęć	Metody kształcenia
Wykład	Wykład informacyjny z prezentacją multimedialną, analiza przypadków i przykładów, dyskusja, debata.

Warunki zaliczenia

Sposób zaliczenia	Wagi (%)
	Wykład
Egzamin pisemny	100
Razem	100

Rozliczenie pracy własnej studenta

L.p.	Czynności w ramach pracy własnej	Szacowana liczba godzin	
		Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
1.	Lektura obowiązkowa	20	34
2.	Przygotowanie do egzaminu	20	20
Razem		40	54

Literatura obowiązkowa

1.	Margasiński, A. (2015). <i>Rodzina w ujęciu systemowym: teoria i badania</i> . PTP.
2.	Consoli, A. J., Beutler, L. E., Bongar, B. (2017). <i>Comprehensive Textbook of Psychotherapy: Theory and Practice</i> . Oxford University Press.
3.	Russell, W., Breunlin, D. C., Bahareh, S. (2022). <i>Integrative systemic therapy in practice: A clinician's handbook</i> . Routledge.

Literatura uzupełniająca

1.	Carr, A. (2014). The evidence base for family therapy and systemic interventions for child-focused problems. <i>Journal of family therapy</i> , 36(2), 107-157.
2.	von Sydow, K., Retzlaff, R., Beher, S., Haun, M. W., & Schweitzer, J. (2013). The efficacy of systemic therapy for childhood and adolescent externalizing disorders: A systematic review of 47 RCT. <i>Family process</i> , 52(4), 576-618.
3.	Seidel, D. H., Markes, M., Grouven, U., Messow, C. M., Sieben, W., Knellingen, M., ... & von Pluto Prondzinski, M. (2024). Systemic therapy in children and adolescents with mental disorders: a systematic review and meta-analysis. <i>BMC psychiatry</i> , 24(1), 125.

Inne materiały dydaktyczne

1.	
2.	
3.	